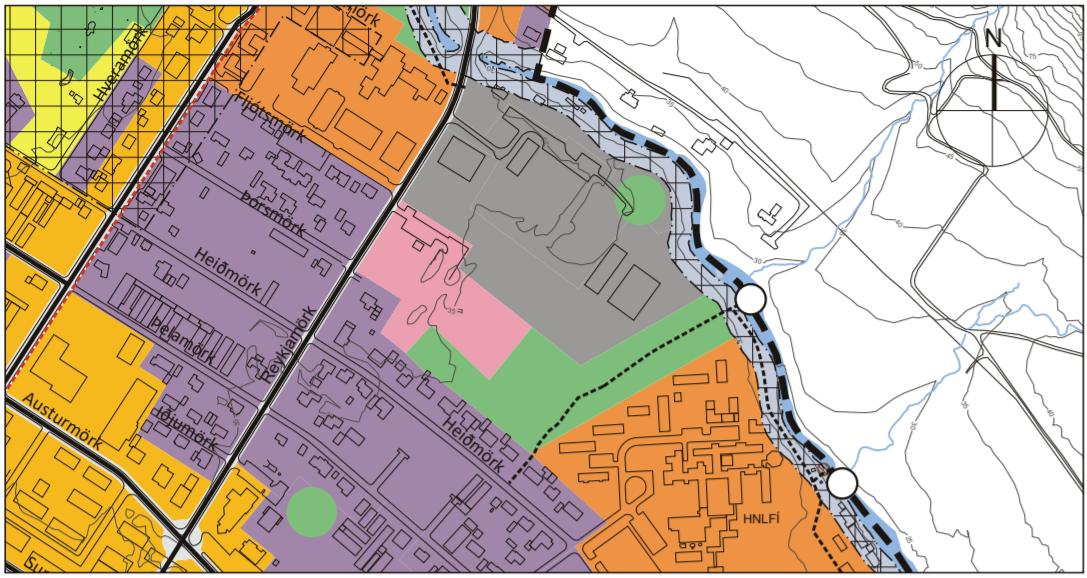
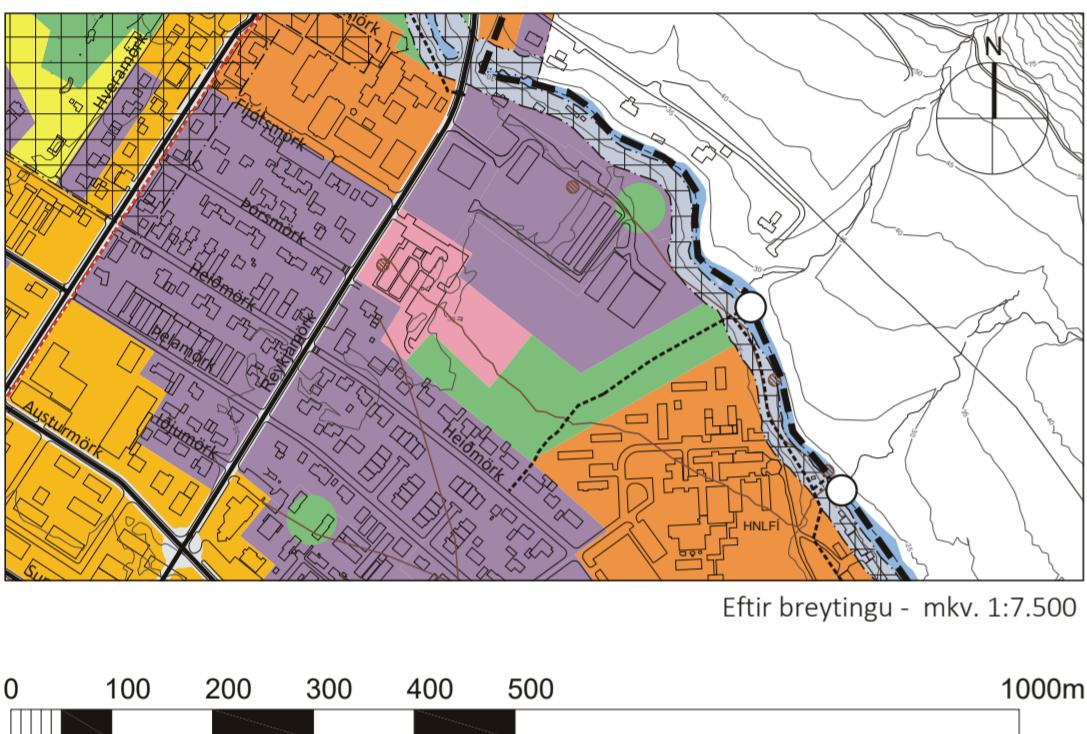


# AÐALSKIPULAG HVERAGERÐISBÆJAR 2017-2029 - AÐALSKIPULAGSBREYTING FAGRIHVAMMUR OG REYKJAMÖRK



Aðalskipulag Hveragerðisbæjar, staðfest 7.12.2017 - mkv. 1:7.500



Eftir breytingu - mkv. 1:7.500

Skilmálar fyrir breytingu

AT3	4,6	Á reitnum eru nokkur gróðurhús og íbúðarhús næst Varmá. Reiturinn hefur sögulegt gildi sem upphaf ylräktar í bænum (1929). Í gildi er deiliskipulag fyrir hluta reitsins, sem gerir ráð fyrir gróður- og íbúðarhúsum.	Afráms er gert ráð fyrir blandaðri landnotkun gróður- og íbúðarhúsa á reitnum. Heimilt er að byggja upp yl- og garðyrkjustöð innan reits sem og íbúðarhús, allt að 30% af heildarbyggingarmagni. Frekari uppygging skal grundvallast á heildar deiliskipulagi alls reitsins. Hámarkbyggingarmagn 19.000 m <sup>2</sup> . Nýtingarhlutfall: 0,6
-----	-----	---	--

Skilmálar eftir breytingu

Íb15	4,6	12 ib/ha	Á reitnum eru nokkur gróðurhús og íbúðarhús næst Varmá. Reiturinn hefur sögulegt gildi sem upphaf ylräktar í bænum (1929). Í gildi er deiliskipulag fyrir hluta reitsins, sem gerir ráð fyrir gróður- og íbúðarhúsum.	Gert er ráð fyrir blandaðri landnotkun íbúðarbyggðar og atvinnuhúsnaðis. Byggingarmagn fyrir athafnastöemi er heimilisú allt að 30% af leyfilegu heildarbyggingarmagni, með áherslu á gróðurhús og ferðþjónustu. Íbúðarbyggð skal vera lágreist 1-2 hæðir. Frekari uppygging skal grundvallast á heildar deiliskipulagi alls reitsins eða rammaskipulagi, þar sem áhersla er lögð á græn og opin svæði. Hámarkbyggingarmagn alls reitsins er 19.000 m <sup>2</sup> . Nýtingarhlutfall: 0,6
------	-----	----------	---	--

## GREINARGERD MED AÐALSKIPULAGSBREYTINGU

### Málsmeðferð

Á fundi skipulags- og mannvirkjanefndar Hveragerðisbæjar 5. október 2021 var samþykkt að vinna breytingu á Aðalskipulagi Hveragerðisbæjar 2017-2029 í Fagrahvammi.

Sérstakur fundur var haldinn með landeigendum og líðarhöfum innan reitsins 22. september 2021. Lýsing aðalskipulagsbreytingar var kynnt almenningi og send lögbundnum umsagnaraðilum haustið 2021. Umsagnir bárust frá Skipulagsstofnun, Milú, Minjastofnun, Umhverfisstofnun, Veðurstofu Íslands, Náttúrufræðistofnun Íslands og Sveitarfélögum Ölfusi.

Breyting aðalskipulagsins felst í breytingu á áherslum í landnýtingu innan reitsins, þar sem aukin áhersla er lögð á íbúðarbyggð í stað athafnasvæðis.

### Breytingin felst í:

- Landnotkun breytist úr AT3 í ÍB15
- Hlutfall íbúðarhúsnaðis eykst úr 30% í 70% og hlutfall atvinnuhúsnaðis minnkar tilsvarandi

Markmiðið með breytingunni er að bregðast við breyttum aðstæðum í rekstri garðyrkjastöva og auka framboð af litlum til millistórum íbúðum á svæði sem er í góðum tengslum við aðliggjandi byggð, útvistarsvæði, bjónustu og aðra innviði.

### Umhverfi og staðhættir

Reitur AT3 er um 4,5ha að stærð, lóðir ná alveg að Varmá, en um 20m breitt belti meðfram ánni er skilgreint sem strandsvæði og hverfisvend, auch þess sem bakkar Varmár eru á náttúrumínjaskrá. Innan reits eru 8 lóðir sem eru breytilegar að stærð. Á premur þeirra eru gróðurhús, íbúðarhús á þeiri fjórðu og sumarhús á þeiri fimmstu. Aðrar lóðir eru óbyggðar. Tölverður trjágróður er meðfram ánni, næst Reykjamörk og sunnarlega á reitnum.

Fagrhvammur er fyrsta ylräktarstöð í Hveragerði og austan fjalls en þar hófst garðrækt sumarið 1929. Rekstur garðyrkjum innan reitsins hefur dregist mikil saman og búið er að rífa tóluvert af gróðurhúsum.

### Minjavern (MV)

Fornminjar hafa nýlega verið skráðar á reitnum og birtar í skýrslu NV nr.04-21, sem þær Kristín Sylvíu Ragnarsdóttir og Margrét Hrónn Hallmundsdóttir hjá Náttúrustofu Vestfjarða unnu. Skv. skráningunni eru engar minjar innan reitsins fyrir utan stíg/leið, sem liggur frá Fagrahvammi að Miðengisvaði, austan við NLFÍ, meðfram Fagrahvamstúni. Engar friðlystar fornminjar eru innan reitsins. Skráðar minjar eru færðar inn á uppdrátt.

### Hverfisvernd (HV)

Íbúðarhús við Fagrahvamm 1 er hverfisverndað. Það er reist 1933 í funkisstíli, teiknað af Einari Erlendssyni arkitekt, en hefur tekið breytingum. Nokkur trú innan reitsins eru hverfisvernduð og nokkur gróðurhúsanna eru metin með miðlungs varðveislagi, sjá nánar umhverfismat.

### Náttúruvá (NV)

Endurkomulími Suðurlandsskjálfa er um 100 ár að meðaltali og verða þá margir snarir jarðskjálftar um allt Suðurland og hafa mikil áhrif. Dæmi er skjálftamáliblöð 1896-1912 og frá 1987 hafa fjórir jarðskjálftar staðri en 6 átt sér stað, nú síðast árið 2008 em hafði mikil áhrif á Hveragerði.

Ekki er vitað um sprungur innan svæðisins sem breytingin nær til. Flóð úr Varmá eru sjaldgæf en geta komið í asahálu. Huga þarf að gólfkota húsa næst ánni.

### Tengsl við aðrar áætlunar

Aðalskipulagsbreytingin er í samræmi við landsskipulagsstefnu 2015-2026, en þar segir í kafla 3.2 um sjálfbært skipulag þéttbýlis: *Skipulag byggðar studli að sjálfbærri þróun þéttbýlisstöðu með þétri, samfeldri byggð, endurskipulagningu vannýtra svæða og efplingu nærsamfélagsins á hverjum tíma og til framtíðar.* Ennfremur er breytingin í samræmi við kafla 3.3.1, þar sem segir að taka skuli til til sögulegs samhengis í þróun byggðar og menningararfurinn nýttur til að styrkja sérkenni og staðaranda.

Í gildi er deiliskipulag fyrir suðaustur hluta reitsins, frá 2002. Tvö gróðurhús hafa verið byggð á grundvelli skipulagsins en aðrar heimildir hafa ekki verið nýttar.

Umhverfispáttur	Vægi áhrifa		
	Jákvæð	Neikvæð	Óveruleg
a. Íbúar og heilbrigði fólk	+		
Reiturinn er ákjosanlegur fyrir lágreista íbúðarbyggð, í grónu umhverfi og nálægt helstu bjónustusvæðum og útvistarsvæðum. Þéttbyggð byggðar innan Hveragerðis er ákjosanleg út frá sjónarmiðum um stuttar vegalengdir innan bæjarins og styður við lýðheimsmarkmiði.			
b. líffræðileg fjölbreytni með sérstakri áherslu á tengundir og búsvæði sem njóta verndar			0
Bakkagróður, næst bökum Varmár, er verndaður skv. náttúrumínjaskrá. Landnotkun þar er strandsvæði og er utan íbúðarretts ÍB15. Við deliskipulag/rammaskipulag reitsins þarf að taka mið af þessu. Ekki er því talin hætta á að aukin íbúðabýggð hafi neikvæð áhrif á bakkagróðum.			
c. land, landslag (yfirbragð byggð, viðerni, jarðmyndanir, vatn, loft og loftslag)	+		0
Reiturinn einkennist af opnu svæði, tölverðum trjágróðri og nokkrum gróðurhúsum, en búið er að rífa stóran hluta þeirra (bau voru samanlagt um 5000m <sup>2</sup> að flatarmáli þegar mest var í kringum 1955). Skv. úttekt á trjágróðri, sem gerð var í tengslum við endurskoðun aðalskipulags Hveragerðisbæjar 2017-2029, voru merk tré ymis flokkuð í verndarflokk I eða II. Innan Fagrahvammsreitsins eru nokkur sitkagrenir í flokki I, og þar með á hverfisvernd. Þau eru á íbúarhlöð Fagrahvamms I. Nokkur trú eru í flokki II. Siberíulerki, hæsta sinnar tegundar í bænum, er einnig á íbúarhlöð Fagrahvamms I og eðalpinur, nokkur trú sem standa þétt saman, eru á vinnulöð Fagrahvamms I. Verndun þessara trjáa við framkvæmdir ætti að vera hægur vandi og er þeim því ekki talin staða ógíf fyrirhugðum framkvæmdum. Framkvæmdir við uppyggingu íbúðarbyggðar er ekki talin hafa óelegileg áhrif á Varmá og bakka hennar, en það skal einnig tryggt í deliskipulagsvinnu fyrir reitinn. Skv. skilmálmun er gert ráð fyrir lágreistri byggð innan reits sem fellur vel að byggð i Hveragerði. Fyrirhugðar framkvæmdir eru því talin hafa óveruleg áhrif á yfirbragð byggðar.			
d. efnisleg verðmæti og menningarmínar		-	
Gerð hefur verið úttekt á gróðurhúsum í Hveragerði og verndargildi þeirra, sem birt var í greinargerð árið 2020. Þar kemur fram að blokkhús við Reykjamörk 22 og blokkhús á atvinnulöð Fagrahvamms 1 eru metin með miðlungs verndargildi. Það felur í sér að mikilvægt sé að kanna verndargildi þeirra nánar, aður en ákvörðun verður tekin um að varðveita þau eða rífa. Nokkur hætta er talin á því að blokkhusin verði rifin. Í fornleifaskráningu eru eltar minjar skráðar innan reitsins, en það er gata/troðningu sem liggur frá Fagrahvammi, meðfram Fagrahvamstúni, Heilsustofnun og þaðan niður að Miðengisvaði. Nokkur hætta er talin á því að gata/troðningurinn geti spillist við framkvæmdir við uppyggingu á reitnum. Áhrifin er metin neikvæð.			
e. næmi áætlunar fyrir hættu á stórslysum og náttúruhamförum			0
Ekki er talin hætta á náttúruhamförum innan reits, nema af völdum jarðskjálfta og ber að hanna hús og mannvirkir skv. stöðulum þar um.			
samspil þáttar a-e			0
Heildaráhrif uppyggings íbúðabýggðar innan reitsins eru talin óveruleg eða jákvæð, með þeiri undantekningu að menningarmínar geta spilt, en það er þó háð útfærslu deliskipulags. Mikilvægt er að reiturinn í heild verði deiili- eða rammaskipulagbýggður til þess að tryggja heildstæða byggð sem fellur vel að aðliggjandi byggð og tryggir um leið varðveislu gróðurs og menningarmínar, að svo miklu leyti sem hægt er. Breytingin felst í því að hlutföll íbúðarhúsnaðis og atvinnuhúsnaðis breystar en byggingarmagn helst óþreytt. Samanborið við nállkost, þ.e. númerandi skipulag, felur breytingin í sér betri landnýtingu og betri samfélagsleg áhrif, séristaklega í jössi þess að skortur er á íbúarhlöðum en ekki garðyrkjulöðum.			



Séð frá norðri til suðurs yfir skipulagsreitinn

Aðalskipulagsbreyting þessi sem auglýst hefur verið skv. 31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 m.s.br. frá 2021 til 2021  
var samþykkt í bæjarstjórn Hveragerðisbæjar þann 2021.

Aðalskipulagsbreyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun þann

## SKÝRINGAR

	Sveitarfélagamörk
	Verslun og bjónusta (VB)
	Opin svæði (OP)
	Skógræktar- og landgræðslusvæði (SL)
	Óbyggð svæði
	Afþreyingar- og ferðamannasvæði (AF)
	Strandsvæði (ST)
	Helgunarsvæði
	Hverfisvernd (HV)
	Vatnsvernd, grannsvæði (VG)
	Minjavern (MV), bekktar fornminjar
	Stofnvegur / stofnbraut